

1921-10-23

AFSENDER

Joakim Skovgaard

MODTAGER

Magnus Pfannenstill

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Modtagersted:

Lund

Arkivplacering:

Mappe 148 nr. 21

DOKUMENTINDHOLD

Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 48 Nr. 31

1921

Stemmetill
marmorsten
værlig

23/10 1921

De Domprost Plannenstill! mine tanker o. a.

Når jeg om aften udkastene til apsis-hvælvingen i Lunds domkirke,
ønsker jeg gerne her til at knytte nogle bemærkninger.

Under arbejdet har jeg stædse tænkt mig den endelige udsmykning udført i
mosaik, fordi jeg er overbevist om, at det vil give det skønneste og kraftigste
resultat, og fordi jeg gerne vil anvende guld mellem farverne, hvilket næsten er en
selvfølge i en mosaikoplysning, hvorimod jeg er i høj grad utilløselig til at anvende
forgyldning i en frescodekoration. Guldstøtterne giver en herlig levende og fast
virkning, hvorimod forgyldning på puds forekommer mig betænkelig bar.

Den gamle apsis har næppe været omhykket med mosaik, men det blev betonet,
da opgaven blev mig givet, at det gjaldt ikke om at efterligne noget gammelt,
men at forne udsmykningen med hensyntagen både til den gamle kirke
og til nutidens menneskers forståelse. Nutidens mennesker er mange slags; jeg har
regnet med samme slags, som da jeg dekorerede Viborg kirken; på en gang
de klarer seende, i kunstneriske henseende mest kræve, og så det jævne
kristenfolk, idet deres behov på væsentlige punkter falder sammen. Det
er måske kun de bedste øjne der vil falde der hvad der i rent ^{kunstneriske} dekorative
henseende bør læres og drages nytte af hos de gamle, medens den indre kriste-
lige faldelse, liust som skal fylde, gennemstrømme de gamle former, skal
være så ægte, så den jævne kristen og den fineste kristenker mødes. Nærmere
at forklare dette vil føre for vidt og ind på det ubestemmelige; jeg tror, at
Viborgdekorationen i så henseende vil give en klarere forestilling, end ord.

Jeg må dog gøre opmærksom på, at det store træloft er malet efter at jeg
havde gjort erfaringer ved udførelsen af fresco-billederne, erfaringer der
gik i retning af, at jeg på visse punkter burde have holdt mig nærmere
til de gamle regler, uden at det jævne kristenliv i billederne i mindste
måde derved skulde forringes. Der er steder udenfor det store træloft-
steder i frescodekorationen, hvor jeg er ret så vidt i den retning, som
jeg nu er på vej til. Alligevel håber jeg i Lunds domkirke at nå
endnu videre. Der stråler et indre billede for mit øje, som jeg længe efter
at udføre, men det stråler i mosaik.

At apsis lægges i mosaik, behøver ikke at drages med sig, at hele kirken
må lægges i mosaik. Fordi, apsis er det helligste sted og kan bære en
udsmykning af rigere karakter, end det øvrige rum behøver.

Hvad nuhøvet angår, så mener jeg, at kristne jo længere tiden
vinder

Jø mere grund har de til at se frem mod Herrens genkomst, saa det skulde
have godt nok; og ligesom Grundtvig i sine vers forenkler motivet, således
er det ogsaa Billedkunstens opgave at forenkle, appasse formstillingen til stoffet.

Da jorderi og grundvolds bæve;
af Himmel-basunen opkaldte,
myrkedte fra graven sig hæve
fortællende Herrens udvalgte i

Om Herrens hånd
? Engang den bryder gennem stey
og vinker op fra graven
vor krog med Hjortel ny.

! Kristne! hvilkens Morgenrøde,
Mange mørke timer værd,
Når vi levende og døde,
Mødes med vor Herre Kær!

Om de udkast jeg sender, vil et par ord være på sin plads.

Farveholdningen i no. 1) stammer fra en lille mosaikoplys i Kirken
St. Costance udenfor Roms mure, som tiltalte mig meget. Forstørret
blev glorie er taget herfra, og jeg fandt, at foruden den smukke virkning
af dette blå midtpunkt med den indre gule ring, passede det godt
at det er de ovennævnte farver. Blå glorie er i det hele ikke sjældne i gamle
mosaikker. Jeg har imidlertid ikke givet guldvirkingen i Kristus dragt
imod den hvide bund, fordi jeg ikke vilde bdelegge den maleriske virkning
som den var med blot alisprøve, og som i visse måder ~~er~~ min tanke godt,
og tillige minder om den næsten antikke virkning i den gamle, dog ikke oplys i St. Petrus kirke
Jeg blev imidlertid bange for, at den hvide bund, som fortæner sig i grønlige
farver udøfter, vilde falde for meget sammen med farven i Kirkens sand-
sten, og gik derfor over til mørkere bund udenfor mandelglorien,
No. 2), her prøvede jeg virkelig guldvirking. Forholdene i figurerne
størrelse, og placeringen ændrede jeg ogsaa, for at få Billedformstillingen
fri af den omgivende ^{Sandstens} huse, men denne forandring er jeg ikke så glad med,
ligesom jeg heller ikke holder af den blå bund, hvis det dog måske kan
skyldes den kedelige virkning af alisfarven, der ikke måler sig med den klare
froskefarve, endog med mosaik. I det hele må prøver på selve stedet afgøre
hvad der endeligt bør vælges.

Derpaa forsøgte jeg hvid guldbund no. 3) og finder, at det har sine
fordele, en enkel, stonlader farvevirkning, som stærkt sig smukt fra
sandstenen. I den dunkle kirke vil guldstifterne formodtlig alligevel
lyse. Farvevalget er nærmest fra apsis i St. Vitale i Ravenna, hvor
Kristus ligededs er kledd i dybt purpur dragt og med en ligende glorie
om hovedet.

Hertil er jeg kommet i mine forsøg; det er min overbevisning, at antiken
må prøves i selve kirken, hvor belysningsforhold, stof (sandsten) og afstande,

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

De anmæde meget ringet, men dele var ~~de~~ ganske andre, dels berogede
si at bruge det unge kunstner, som ønskede at lære af arbejdet. Dette dog nu
i det til, og udtog de de første, og måtte vi lade de gamle stige til 10 Kr., og
loddet højst til slut, men det var endda meget beskedt. Bunden de om
kan si vandskylt give, så må si lægge en del til for at kunne lade resten
men det er vi usikkert at vide, at hvis si kan gøre arbejdet, tyder
men hvis det går galt, går det ud over os, for vi er meget borte i os kunne arbejde
at tænke på pagen i de første, at vi går var pligt og for hvor vi fortjener
prisen, så må si ikke regne om si skal betale slut i både Børn og
skal si tage dette i betragtning.